

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 882/2016
08.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца И.П. из А., чији су пуномоћници Ј.Н., адвокат из Б. и Д.Ж., адвокат из Т., против тужене Н.Ж. из К., чији је пуномоћник И.Г., адвокат из К., ради вршења родитељског права и издржавања по тужби и лишења родитељског права по противтужби, одлучујући о ревизијама тужиоца изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 378/15 од 17.11.2015.године, у седници одржаној 08.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужиоца изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 378/15 од 17.11.2015.године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу П2 325/14 од 20.02.2015. године, исправљена решењем истог суда П2 325/14 од 03.06.2015. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се малолетна Д.П., повери њему, као оцу, на самостално вршење родитељског права, а да се тужена обавезе да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа по 10.000,00 динара месечно. Ставом другим изреке малолетна Д.П., рођена ... године поверена је на самостално вршење родитељског права туженој, као мајци и утврђено да је пребивалиште малолетног детета на адреси мајке. Ставом трећим изреке уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета са тужиоцем, на тај начин што ће дете проводити са оцем први и трећи викенд у месецу, од петка у 16,00 часова до недеље у 16,00 часова, као и други дан дететовог рођендана (од 10.00 часова тога дана до 12,00 часова сутрадан), на тај начин што ће отац преузимати и враћати дете мајци испред стана у коме дете живи са мајком, а дете ће наизменично код родитеља проводити и веће државне и верске празнике. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа по 5.000,00 динара месечно и то сваког 01-ог до 05-ог у месецу за текући месец, почев од 20.02.2015. године па убудуће,

тако што ће наведени износ уплаћивати на текући рачун законског заступника малолетног детета – мајке, овде тужене, све док за то буду постојали законски услови. Ставом петим, шестим и седмим изреке одлучено је о привременој мери тужене, тако што се малолетна Д.П. поверава на самостално вршење родитељског права туженој, а тужиоцу се налаже да одмах, а најкасније у року од 24 сата од пријема одлуке о привременој мери, малолетно дете преда туженој, те је одређено да се лични односи малолетног детета и тужиоца одвијају на тај начин што ће дете виђати оца у контролисаним условима у просторијама Центра за социјални рад у К., сваког четвртка у месецу у времену од 12,30 до 14,00 часова, где ће дете доводити мајка, те је утврђено да се овом привременом мером ставља ван снаге решење о привременој мери од 12.03.2014. године и да иста остаје на снази до правноснажног окончања спора у овој правној ствари. Ставом осмим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка од 297.000,00 динара.

Допунском пресудом истог суда П2 325/14 од 03.06.2015. године одбијен је противтужбени захтев којим је тужена тражила да се тужилац потпуно лиши родитељског права над малолетном Д.П. из А..

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 378/15 од 17.11.2015.године, ставом првим изреке одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке. Ставом другим изреке преиначена је одлука о трошковима поступка, садржана у ставу осмом изреке првостепене пресуде, тако што је тужилац обавезан да туженој накнади трошкове спора од 103.125,00 динара. Ставом трећим изреке, жалба тужиоца изјављена против допунске пресуде, одбачена је као недозвољена.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизије (од 29.12.2015. и 05.01.2016. године), због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је нашао да су ревизије неосноване.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП. Ни у поступку пред другогостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, малолетна Д.П. је рођена године, у току трајања ванбрачне заједнице парничних странака. Међутим, 03.08.2012. године, тужена је напустила ванбрачну заједницу, на шта је била принуђена због испољеног насиља од стране тужиоца, којом приликом је малолетна Д. остала са оцем. Од напуштања заједнице живота са тужиоцем, тужена живи са својом мајком у К., у двособном комфорном стану,

који је лепо уређен и у коме постоји и соба намењена детету. По доласку у К. почела је да ради у школи, по уговору о делу, са примањима од 25.000,00 до 35.000,00 динара месечно, а поред тога ради у хуманитарној организацији Г. м. где као PR менаџер остварује месечни приход од 20.000,00 до 30.000,00 динара. У истој организацији ради и као пројект менаџер са 30% провизије од вредности пројекта и по том основу може да оствари 200 до 800 евра месечно. Тужени са малолетном Д. живи у породичној кући, површине око 140 м², у којој се у приземљу налази посебна просторија намењена за играоницу детета, док се на спрату налази дневна соба, купатило и две спаваће собе. Ова кућа се налази у дворишту у којој је и друга кућа, у којој живе родитељи туженог, у којој се налази и приватна п. тужиоца, у којој он ради, као и А., која је на спрату. Утврђено је да је тужилац до скоро имао своју т.а., а пре извесног времена је отворио а.п., у којој месечно заради од 30.000,00 до 35.000,00 динара. Тужилац има приход и у висини од 150 евра месечно, од издавања једног локала у закуп. Судови су утврдили, на основу исказа самог тужиоца, код кога се дете налази, да је за задовољење укупних потреба детета неопходно издвојити око 25.000,00 динара месечно.

На основу сагласних извештаја и мишљења центара за социјални рад у К. и А., судови су утврдили да је у најбољем интересу малолетног детета да буде поверено на самостално вршење родитељског права туженој, као мајци. Из извештаја оба центра, а посебно Центра за социјални рад у А., који је заснован на суштинским разлозима и на основу праћења породице тужиоца, утврђено је да у одсуству тужиоца дете чувају његови родитељи, с тим што бригу о детету је преузела мајка тужиоца. Отац показује приврженост детету и родитељску топлину. Међутим, чињенице - да тужилац шири неистине о туженој, као мајци, како би је дискредитовао као подобног родитеља пред институцијама, да опструише виђање детета са мајком, чак и у поступку извршења по привременој мери, па и уз асистенцију полиције (због чега је дете остварило свега неколико виђења са мајком), као и да је од стране Центра за социјални рад у К. процењено да тужилац и даље неће сарађивати у циљу остваривања адекватних контаката детета са мајком, заједно указују да код њега постоји смањен родитељски капацитет, јер не препознаје развојну потребу малолетног детета, посебно детета узраста као што је малолетна Д., за редовним одржавањем контаката са мајком, чиме јој онемогућава правилан и нормалан психофизички развој.

На основу наведених извештаја и мишљења оба центра за социјални рад, утврђено је да тужена, као мајка, поседује неопходне родитељске капацитете, препознаје и у стању је да одговори развојним потребама детета, изузетно је мотивисана како да одржи контакт са дететом (за непуна два месеца седам пута је долазила из К. у А. да би са дететом провела свега по 90 минута, а последњи пут је није ни видела – јер је отац одбио да дете доведе), због чега мајка представља адекватну родитељску фигуру за самостално вршење родитељског права над малолетном Д.. При том, утврђено је и да су контакти које је тужена успела да оствари са малолетним дететом били квалитетни, иако су били изузетно ретки и остварени после периода од 11 месеци невиђања детета са мајком. Малолетна Д., која има ... месеци, комуникативна је и отворена, јасно саопштава своје жеље, а са прихватањем реагује на предлог да дође код мајке.

У складу са напред изнетим, мишљење је оба Центра за социјални рад, а која је и суд прихватио, да самостално вршење родитељског права над

малолетним дететом треба поверити мајци, туженој, али да (због напред описаног понашања и схватања тужиоца) контакти оца са малолетним дететом морају бити у контролисаним условима, односно виђање треба да се одвија у просторијама Центра за социјални рад у К..

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови, након адекватне оцене мишљења два органа старатељства и то Центра за социјални рад у А. и у К., правилно применили материјално право из члана 67. и 77. у вези члана 7. и 266. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05), када су туженој, као мајци, поверили самостално вршење родитељског права над малолетном Д., налазећи да је то најбољи интерес детета, јер тужена препознаје развојне потребе и проблеме детета, у стању је да их прихвати и реализује на адекватан начин, те је спремна да посвети нарочиту пажњу васпитању малолетног детета.

Начин одржавања личних односа детета са оцем, као родитеља са којим дете не живи, утврђен је уз правилну примену члана 272. став 2. истог Закона. Родитељско право јесте лично право родитеља, али се врши искључиво у најбољем интересу детета, па Врховни касациони суд налази да су судови, приликом одлучивања о уређењу личних односа малолетног детета са оцем, водили рачуна о свим околностима који су од утицаја на задовољење најбољих интереса малолетног детета, због чега су правилно (за сада) одредили контролисани начин виђења детета са оцем у просторијама Центра за социјални рад у К., у временским интервалима и у трајању које ће обезбедити детету да одржи нормалне контакте и са оцем, што је несумњиво неопходно за њен правилан психофизички развој.

Побијаном одлуком исправно су оцењене и све релевантне околности предвиђене чланом 160. став 1. и 2. Породичног закона, које су од утицаја на одлуку о висини издржавања малолетног детета и то према њеном узрасту, као и могућностима туженог, које су утврђене у складу са чланом 160. став 3. истог Закона. Преко висине доприноса за који је тужени обавезан да учествује у издржавању малолетног детета, а до висине утврђених потреба (од 25.000,00 динара - по изјави самог тужиоца), доприносиће тужена, као мајка и то како материјалним средствима, тако и радом са дететом, који се огледа у чувању, подизању, васпитавању, образовању и заступању других интереса, у мери у којој је то потребно ради заштите њене личности, права и интереса. Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилно утврђена и висина обавезе туженог, као дужника издржавања.

Наводе у ревизији којима се оспорава оцена изведених доказа, заправо се оспорава утврђено чињенично стање, па их Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 407. став 2. ЗПП).

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**